

LIETUVIŲ DRAUGAS.

Britanijos L. K. Darbininku S. J. Sąjungos Organas.

Adresas Redakcijos ir Administracijos: Rev. JOS. NORBUT, Mossend, Lanarkshire, Scotland.

Sąvaitinio Britanijos
lietuvių-katalikų-tautininkų
organo
„Lietuvių Draugo“
kaina
Britanijoje, Amerikoje
ir Lietuvoje—
metams 8/- \$2.
pusei 4/- 1 dol.
3 mėn. 2/- 50ct.

Adr.—
Rev. J. Norbut,
Mossend, Lanarkshire,
Scotland.

Redakcija pasilaiko
sau teisę trumpinti
ir pertaisinėti pri-
siunštus straipsnius,
korespondencijas ir
šiaiip jau raštus. Tik
didieji ir svarbesnieji
rankraščiai laikoma
ir grąžinama.

No. 14 (105 metai III)

1 BALANDŽIO, 1916m.

Vienas numeris 2d

PAMALDŲ TVARKA:

31 kovo 1 ir 2 balandžio GLASGOWE REKOLEKCIJOS išrytė mišios ant 9½, vakarais nuo 5 v.
2 ir 3 balandžio SHOTTS-7, 8 ir 9 balandžio BURNBANK rekolekcijos, rytais ir vakarais. 8 balandžio ekzekvijos nuo 9 v. ryto.
9 ir 10 balandžio DALKEITH MOSSEND 2 bal. pamaldų nebus.

KADA BUS DIDIEJI LOŠIMAI UŽBAIGTI

Kol kas dar neturima nuskirtos tam dienos, bet neužilgo jau manoma užbaigti. Lietuviai turi subrukti pirkti bilietus arba juos pasiulyti pirkti anglams. Anglai noriai bilietus perka, matant ant jų užrašytą tikslą aukų. Kai kas net aukauja išlošimams daiktus. Neseniai p. Bradley iš Hamiltono, paaukavo gražiai sutaisyta naują skrynutę, kurioj sudėta visi daiktai, reikalingi sutikimui kunigo atvykusio prie ligonio: kryželis, liktoriai, žvakės, pasidabruoti indai, šaukštelis ir tt. Kažtuoja tas apie 23/ ir tarp airų katalikų nemaž praplėtas. Kas norėtų pamatyti galėtų: išstatyta „Varpo“ Ko. Office lange.

NORINTIEMS ŽINOTI.

Nekurie Anglijos ir Škotijos lietuviai, pirkusieji subscription tikietas nuo karės nukentėjusių naudai ir tie, kurie tuos tikietus platina tarp kitų, rašinėja laiškus teiraudamies, kuomet tas darbas bus pabaigtas, ir kuomet bus padalinimas dovanų tarp pirkusių tikietus? Visiems atsakyt ir atraišint sunku. Tad Šk. L. K. Komitetas dar syki visiems praneša: dovanos bus padalintos išperdavus išleistus visus tikietus—10,000. Kuomet tas įvyks nė patsai komitetas nežino. Prigulis nuo to, kaip greitai tie tikietai bus išparduoti. Tad gerbiameji lietuviai pasistengkite išbaigt tikietus. Taipogi knygetes su išparduotais tikietais ir pinigais malonėkite gražinti. Pinigai už išperduotus tikietus bus sykiu visi paskelbti laikraštyje ir pasiunsti Petrogradan Centraliniam Komitetui lietuvių dr. nuo karės nukentėjusiems šelpiti. Visų išlošusieji NNo irgi bus pagarsinti viešai laikraštyje. Pagal tų NNo kiekvienas galės atsiūti ir laimėtus daiktus.

Šk. L. K. Lietuvai šelpiti Komitetas.

SENIAI LAIKAS.

Perskaityk korespondenciją iš Londono šiame numeryje. Be abėjotarsi: seniai buvo laikas taip padaryti. Senoviškos rūšies „klebams“ neturėtų būti vietos tarpe lietuvių. Jug toks klebas-karčema, švaresnė, padoresnė, bet visgi tai karčema, surišta su svetaine.

Londono (ir kai kurių kitų kolonijų Anglijoje; Škotijoje to nėra niekur) lietuviai turi arti Šv. Kazimiero bažnyčios pasisamdę diktoką svetainę, kurią pakrikštijo „klebu“ bei „kliubu“. Svetainė reikalinga, ji neatbutina draugijiniame gyvenime. Londoniečiai turi nemaž draugijų, didesnių ir mažesnių, tos rengia pramonelius, susirinkimus, šokius prakalbas, žaidimus. O tam viskam ir reikalinga svetainė.

Bet svetainę užlaikyti nėra lengva, nėra tai ypač pigu. Todėl, o gal dar labiau dėl palaikymo senoviškos mados neveikti nieko be degtinės ar alaus, Londoniečiai išgavo nuo valdžios „laisnį“ bei pavelijimą su svetainėje laikyti pardavimui ir šinkavimui svaigalus. Sulig įstatų svaigalus tevalia pardavinėti tiktai svetainės nariams, bet ištikrųjų per šokius, vakarelius, sueigas ir tt. kaip ten skystysis kas narys, o kas ne, jei svečių daugybė ir visi per vien maišosi.

Kliubo įsteigėjai gal but ir ne tiek žiūrėjo, kad alkoholi pagerbt, kad bačkutes svaigalų velytų artimybėje turėti. Labiausiai žiūrėjo, kad butų iš ko už svetainę užsimo kėti, kad pelnas iš pardavinėjimo svaigalų padengtų bent žymią dalį išlaidų. Čionai aprokuota viskas taip pat (tik mažoj mieroj), su girtu biudžetu, kaip Rusijoje su „mo nopolka“: skarbas pelnys daugiau—jei žmonės daugiau girtuokliaus, o gėrikų visados bus gana. Londono klebiečiai buvo priversti irgi panašiai galvoti: juo mes daugiau girtuokliausim, juo daugiau byro bei degtinės išmaksim—tuo mūsų klebas geriau gyvuos, stipriau laikysis. Ir lygiai ištikrųjų bene dideliausias įeigu šaltinis klebui buvo iš svaigalų „baro“, kaip Rusijoje iš monopolij.

Bet ar taip gerai ištikrųjų? Ar tai nėra girtuoklystės platinimu,

vergavimu alkoholiui? Ar toki iš kitų atžvylių naudingiausioji svetainė šviesos skleidėja, lietuvių vienintoja nedaro kartais lietuviams daugiau skriaudos, neg naudos, remiant žymiausia lietuvių priešą, beveik visų nelaimių šaltinį alkoholį?

Alkoholio šinkavimas-gal ir pelningas, bet iš kitos pusės didžiai pragaistingas užsiemimas. Piniginiu atžvyliu tai yra rubavojimu savųjų kišenių, kad viską atidavus bravarininkams. Tik pažiūrėkim: klebo narys perka butelį svaigalų, užmoka kelius šilingus, iš tų šilingų žymesnioji dalis grįžta bravarininkui už „štuftą, darbą ir biznį“, o tik penai atlieka kaipo „pelnas“ svetainei; o dar narys butelį ištraukęs turi su kvailėti ant visos dienos. Ar ne sveikiau butų nariui tuos penus tiesiai paskirti svetainės naudai, o bravarininko dalį sau palaikyti kišeniuje, neimant svaigalų?

Svaigalai kenkia kitiems tiesioginiams svetainės tikslams, susirinkimams, paskaitoms, žaidimams, vakareliams. Ištikrųjų sunku užlaikyti gerą tvarka tenai, kur svaigalai netik kenčiama, bet kur net pardavinėjama. Išivaizdinkim tik sau:

Didelis blaivinkų mitingas. Kalbėtojas ant estrados iš kailio neriasi begirdamas blaivybę, bepeikdamas svaigalus. Publika klausosi, delnais ploja, gatava užrėkti: tegyvuoja blaivinkų draugija, o čia pat prieš estradą baras, už baro „barmonas“ ar „barmedė“ pila į stiklą išpurposiui, pašerpusiam sveičiui brandys ar whiskies. Gal išilusiam nuo svaigalų klausytojui smagiau pritari blaivininkams, bet kaip tas išrodo patiems blaivininkams? Žinoma, taip blogai laike blaivybės prakalbų gal ir nėra, bet tikrai nedaug iki to tetruksta. Išivaizdinkim kitokį susirinkimą, kada mažiau besivaržoma. Pavyzdžiui, vakareli. Kaip čia užlaikyt tvarka? Išgėrusiam per mierą ir smagu per mierą, ir išreiškiam smagumas per mierą. O kaip uždrausi „smagintis“, rekauti vienį viename kampe, kiti kitame švytpauti, žvengti, arba net niekštaukšti, užsigardžiojant keiksmais? Toks gali tau atrėžti: davei laisvę ir

galę „išsmaginti“ nuo baro, duok laisvę ir savo „smagumą“ išreikšti viešai.

Tiesa, vengiama girtiems perduoti gėralus. Tankiai girti ateina iškitor gerokai užsitraukę. Bet kitaip ir buti negali, jei čia pat gėrimais targuojama. Antai Škotijoje iš seno svaigalai iš svetainių išvaryta. Net tokie visokių „laisvių“ mylėtojai „socialistai“ ir tie neretai per savo vakarelius gina svetainėje gerti iš atsineštų svaigalų. O visose svetainėse katalikų draugijų ginama svaigalai ir atsinešti, už tą persekiojama, girti prašalinama su gėda, įkaušusieji neįsileidžiama. O vienok ir ten nevisad išvengiama betvarkė. Tai ką bekalbėti apie svetainę, kur svaigalai viešai pardavinėjama?

Gal kam rodytis, kad sveitainė be svaigalų nepatruks tiek daug žmonių. Netiesa. Nepatruks ji pijokų, kurie dabar į svetainę eina su tikslu išsigerti, eina ypač tada, kad karčemosse jau svaigalai negaunama. Bet visi doresnieji žmonės eis kaip eję ir labiau noriai eis: žinos, kad ten ras rinktiną, dorą draugiją. Svarbu ne kuodaugiausiai primasinti žmonių, kad ir svaigalais, bet svarbu organizuoti, šviesti, paraginti prie gero bent doresnius žmones. Mums rodos, kad prašalinęs svaigalus, klebas vis vien gana ir narių ir svečių visad turėtų. Jug Londono lietuviai nėra jau tokiais pijokais, kad juos reiktų į svetainę svaigalais vilioti

Matyt iš korespondencijos, kai kurių bijoma, kad išmetus svaigalus nebus speku užlaikyt svetainės. Rodos, kaip tik turėtų but priešingai: jei gerdamas užlaikyti vieną, negeriant pajiegsi užlaikyti dvi. Ir tikrai, kaip tik Škotijoje blaivininkai ir užlaiko didžiausias ir brangiausias svetaines. Ir kitos draugijos svaigalų neįsileidžia. Štai Bellshillio blaivinkų svetainės metinė randa siekia arti £40. Glasgovo beveik tiek pat. O verčiamasi puikiai. Ir tai ne iš narių mokėsčio, bet iš pramogelių, vakarų ir tt. Jei Londono lietuvių draugijos pasistengtų, vieną dideliausią svetainę bendrai galėtų puikiai išlaikyti. Tik trėtų mokintis veikalėlius su-

lošimui tankių teatrelių, pramogelių ir vakarelių, o per žmonių daugumą gerai ant to išėitų. Dabar kaip ir nesigirdi, kad kur Londono lietuviai suvaidentų didesnę teatrelį, rasit, tai ir daroma, bet, matyt, perretai.

Nežinom, ar taip Londone svetainės brangios, kad jas užlaikyti reiktų kas sąvaite surinkti £2 10s, jug tai susidaro į metus graži suma £130 štai Škotijoje mokant į sąvaite £1 jau galėtum gauti puikesnę svetainę neg „klebas“ dabartinis turi. Argi Londone tas butų daug brangiau? Ar tik prie brangumo neprideda „laisnis“ svaigalus pardavinėti? Bet brangumo išsigansti neprivalėtumėm. Arba verčiau net mažesnė svetainė, bil švari, be svaigalų.

Londono lietuviai, kurie kituose dalykuose nenori atsilikti nuo Škotijos draugu, kai kame net galėtų buti kitiems pavyzdžiu, argi jau ant visados užsiliks sušalę blaivybės klausime? Vertėtų bent kartą nusikratyti nuo alkoholio jungo. Todėl tardami, jog *seniai buvo laikas tas padaryti*, pasitikėsim, kad nuo šio laiko galutinai pradės alkoholi iš savo svetainių krapštyti laukan. Maineris.

RUSŲ FRONTE smarkus mušiai tebeina, matyt, be didelių laimėjimų bil kuriai pusei. Oras pradeda atšilti, upės meta ledą, purvynai trukdo veikimą. Rusai giriasi menkais pasisekimais, vokiečiai giriasi sulaukę rusus visur. Fronto staigijų permainų nēr ko čia laukti, ypač kad pavasario purvynai privers abidvi pusi iki laikui pertraukti užpuldinėjimus. Italijonų pranešimai apie kokius ten milžiniškus rusų laimėjimus Galicijoje pasirodė, kaip paprasta, g.yniausiais išmisiais, neturinčiais jokio pamato. Užtai prieš turkus rusai tikrai vieną kitą pasisekimą turėję. Rusų kariūmenė nuo Rizieh miesto Juodos jūrės krantais prasimušė su pagelba arnotų laivino iš jūrės pusės arčiau Trapezundo porto, užėmė po mušio miestelį Of, kurs jau randasi nuo Trapezundo maž daug už 50 varstų. Kitas burys pasivarė paupiais Čorok gilyn į Armeniją. Trečias nuo miesto Bitlis irgi šiek tiek prasiūmė toliau Rusų pažanga vis silpnyn eina, vis palengviau varomasi pirmyn. Iš to matyt, jog turkai pradeda labiau atsispirti ir todėl galima laukti, kad rusams laikinai čia greitai prisėis visai ant vietos apsištoti.

DARBININKŲ REIKALAI.

ANGLIAKASIŲ REIKALAI.

Iki šiol angliakasiai su darbdaviais nesusitaikė. Angliakasiai dabar gauna į dieną (wage) 8/9. Reikalauja gi 9/6. Darbdaviai visai atsisakė pridėkų duoti.

Ginčai angliakasių su darbdaviais užmokėscio klausimu atsikartoja tankiai. Jau iš seno nusistatė tokių ginčų tvarka. Pirmiausiai paprastai angliakasių unijų valdybos pasiūnčia į darbdavių unijos valdybą reikalavimą pakelti užmokėstį darbininkams. Darbdaviai atsisako, bet sutinka atvykti į bendras tarybas. Darbdavių ir darbininkų atstovai, prigulį prie Conciliation Board, suėina į kruvą ir tariasi iškeltame klausime. Bet ir tos tarybos nueina tankiausiai be pasisekimo. Angliakasių atstovai reikalauja daug, darbdavių atstovai nenori pripažinti nieko. Tuokart jau pasilieka įsimaityti valdžiai, nes gali prieiti prie višutinio streiko. Valdžia paskiria vieną bešališką savo atstovą, kurs pirmininkauja ant naujo darbininkų ir darbdavių atstovų suvažiavimo. Ką tas suvažiavimas nutaria, tas toliau vykdoma.

Ir dabar buvo taip. Darbdavių komitetas atmetė darbininkų reikalavimą pakelti mokėstį už darbą, bet sutiko bendrai tartis, Conciliation Board tarybos įvyki, bet nepavyko. Dabar kreiptasi prie valdžios prašant nuskirti bešališką teisėją.

Valdžia jau tokį teisėją nuskyrė. Teis minėtą klausimą p. Balfour Brown ant kito Conciliation Board susirinkimo, kurs įvyks 4 balandžio Glasgove.

Nors darbininkai niekad dar neturėjo taip augšto dienos uždario (wage), kaip šiandien (8/9), tai visgi negalima būtų pasakyti, kad tai peraugstas apmokėjimas. Pragyvenimas vis pabrango žymiai ir nežiurint į 3 sv. (arba net virš) savaitinio uždario, pragyventi nėra lengva. Ypač angliakasiui apsunktam didelesne šeimyna. Pavieniui, žinoma, tiek bėdos, nes galutinai išmokėjimas labiausiai pakilo ne tik už valgį, bet už drapanas, avalinę ir tt., o tas ypač atsiliepa skaudžiai ant „finansų“ didelesnių šeimynų.

Tuotarpu sulig paprasčiausios teisybės kiekvienas darbininkas turėtų uždirbti tiek, kad:

1. Galėtų padoriai, kenčiamai pats pragyventi ir užlaikyti tuos, ką užlaikyti turi priederme.

2. Galėtų šį tą atidėti atsargai ir apsaugai ant nežinomo rytojaus, kad liga, sužeidimas, senatvė ir tam panašios priežastis neįstumtų į neišbrendamą vargą. O kadangi sudėti pakankamą tam kapitalą retas kurs tegalėtų, nors ir prie žymiai didesnio apmokėjimo, nes ne kiekvienas turėtų jau net tam reikalingo laiko gana, tai kožnam darbininkui turėtų iš jo uždario atlikti gana bent tam, kad pilnai įsimokėti į įvairias apsaugas, apsidraudimo, unijų ir tam panašias drangijas. Todėl angliakasių reikalavimas didesnio apmokėjimo stiprų turi pamatą.

Bet iš kitos pusės darbdaviai remiasi tuo, kad dabar visiems sunkus karės laikai, kad ir jiems nesą saldū. Esą karė įnešus į jų reikalus tiek suvaržymų, jiems išlaidos taip padidėjusios, kad grąšas pavojus bankruto. Nors, rods, anglių kaina ir reikalavimas žymiai pakilo. Darbdaviai sako: atminkit, jog dabar karės laikas ir nenorėkit, kad būtų dabar lengviau, neg bavo pirm karės.

Kas ginčą laimės-nežinia dar. Tikriausiai turės darbininkai laimėti, tik ne taip daug. Pereitą kartą darbininkai reikalavo 9d viršaus kasdien, darbdaviai nenorėjo nieko duot, priteista trečdalis, tai yra 3d! Dabar irgi gal panašiai bus: wage nuo 8-9 pakils iki 9/. Pamatysim.

ANGLIAKASIAI IR KAREIVIAVIMAS.

BELLSHILLYJ 28 kovo angliakasiai turėjo didelį susirinkimą, į kurį pribuvo p. Robertson, pagelbininkas Škotijos angliakasių unijų pirmininko (R. Smillie). Kalbėjo p. Robertson apie įsteigtus neseniai angliakasių kariškus teismus, kurie sprendžia klausimuose apie angliakasių kareivimą. Solig Robertson laike šios karės apie 160,000 vyrų pristoję į anglių kasyklas. Ne visi tie 160,000 stoji į kasyklas iš noro uždirbti sau duoną, pagelbėti šaliai gana anglių turėti. Daugelis ejo į kasyklas bijodamies kareivavimo. Žinoma buvo, jog angliakasiai nebus verčiami kareiviauti, tai daug bailiesnių vyrų velijo palikti angliakasiais, kad išvengus kareivavimo.

Angliakasių nevertimas kareiviaut reiškia, jog valdžia nori, kad kasyklose darbai nesustotų per karę, bet eiti kaip eję arba net smarkiau eiti. Bet nereiškia, jog kiekvienas bijantis kareivavimo turėtų teisę kasyklose slapstyti. Tam įsteigta mainierių tribunolas bei teismas, kurs sprens: kurie mainieriai tikrai reikalingi darbu, o kurie verčiau stotų į kariūmenę. Valdžios mintis griežtai užbaigti klausimą bailių vyrų, vis vien kas jie nebutų: direktorius arba managerias sunus, dentistas, spaustuvninkas arba artojas kurs anglių kasyklose nori išsislapstyti nuo kareivavimo. Beja, visi lietuviai angliakasiais stoji ne iš noro, bet iš reikalo.

CLYDE FABRIKŲ DARBININKAI. Šiandien Clyde paupiais randasi vieni iš svarbiausių Britanijos fabriki amunicijos, ginklų, laivų ir tt. Valdžia seniai tuos fabrikius suėmė į savo globą ir priežiūrą, nes jie šioj karėje žymią lošia rolę, galima sakyti, anglių kariūmenės pasisekimai arba nepasisekimai priguli daugiausiai nuo amunicijos fabrikių.

Bet Clyde fabrikuose toli gražu neviskas tvarkoj. Tą parodo nuolat kilantieji ten kivirčiai, streikai, ginčai. Darbas todėl trukdosi, neatliekama savo laiku. Apie tą tečiaus valdžia nedaug praneša, abelnai kalbant, dalykų stovis nėra pašaliniamis žmonėms gerai žinomu.

Nežinant tikro dalykų stovio, negalima akliai kaltinti nieko, nė fabriki valdininkų, nė darbininkų, nė savininkų. Galima tik tarti, jog ten kažkas netaip eina, kaip privalėtų eiti, kažkas taisytina, netvarkoj ar pairime.

Pastarais laikais jau mažai kas begirdėjo apie Clyde fabriki stovį, daugelis galėjo manyti, kad po didelių pernyksėjų streikų ten viskas susitvarkė. Bet netikėtai paskelbta, kad daugybėje fabrikių dabar streikuojama, kad kokie ten agitatoriai nesutikimus visur sėja, streiką išplatinę ir mėginę prie streiko privesti visus apskričio darbininkus. Už tai valdžia gavusi įsimaityti, suėmus šešius „arštus“ bei smarkiausiai už streiką agitatorius ir statysianti juos į teismą už karės laiku veikiančių įstatų (kas link amunicijos fabrikių darbininkų ir darbų) peržengimą.

Kad valdžia galutinai gal išrasianti reikalą ir dar daugiau agitatorių patraukti prie atsakomybės, apginčiantis visus streiklauižius ir pasi stengsianti įvairiais budais streikus prašalinti.

Aišku, kad jei tiek paskelbta

viešai, nežiurint į karės laiku cenzūrą, tai fabrikuose tikrai turėjo but nemaž tarp darbininkų ir valdininkų stripių kivirčių, kurie iki šiol dar nevisai prašalinta.

Paskelbta, jog suareštavus agitatorius, apginus streiko lauzytojus, daugelis darbininkų ėmė grįžti prie darbo, streikerių gi skaitlius žymai mažėjęs. Bet kiti skelbia, kad streikas galis apimti visus apskričio darbininkus, ypač jei valdžia nepaleisianti suimtų arštų.

Beja, sulig įstatų kožnas straikeris už kožną streikuotą dieną gali buti nubaustas £5. Bet teisėjas dabar nuteisė, kad už visą laiką kožnas straikeris gaus užmokėti tik po £5 pabaudos, nors išpultų po kelius desėtkus. Streikas kilęs svarbiausiame skyriuje, kur dirbama armotos. Ginčas kilęs iš to, kad tulas darbininkų vadas norėjęs gauti teisę peržiurinėti ir kontroliuoti visus fabriki skyrius bile laiku, neprrašant kožnam kartui pavelijimo, kurį valdžia žadėjo duoti, jei būtų reikalingas. Darbininkų atstovas norėjęs tame elgtis liuosiau, neprrašant skyrių užveizdų pavelijimo. Iš to ginčas.

KELIONĖ PRIE PIETŲ ŽEMGALIO.

Žemė toli gražu dar nevisa ištyrta. Kasmet žmonės vis naujas apeina vietas, neįtrauktas į joki žemlapi. visai iki tol nežinomas. Nemaž randasi keliauninkų, kurie savo gyvenimą praleidžia tyrinėdami nežinomas šalis.

Ypač daug reikdavo vargo pakelti tiems keliauninkams, kurie norėjo iširti šiaurės bei pietų žemgalius. Žemgalius sakom, ne delto, kad ten tikrai žemės galai būtų. Žemė yra apskrita, panaši į obuolį. Sukasi ji aplink saulę ir podraug apie save kaip kad ratas sukasi apie ašį. Žinoma, per žemę nėra perkūsta joki ašis, tik taip prilyginama. Toji pusė, kur saulė teka—vadinasi rytais, kur leidžiasi—vakarais, kur randasi vidurnaktį—šiaurė, kur per pietus—pietais.

Retas lietuvis, kurs nematė kompasos, panašaus į laikrodėlį instrumento, kurio rodyklė visad atkreipta į vieną pusę. Gali mainyti instrumento vietą, sukinti jį šiaip ar kitaip, rodyklė vis tą pačią pusę užlaiko, vis rodo į šiaurę. Kol kas mokslas to pilnai nėra išaiškines, bet tiesa visgi pasilieka: kompasos rodyklė visad vienu galu atkreipta į šiaurę, kitu į pietus.

Paimkim ant virbalo sukti kamuoli. Pastebėsim, jog arčiau virbalo lengvesnis judėjimas, toliau smarkesnis, kadangi į tą patį laiko protarpį kamuolio širdis turi apsukti mažą ratuką, kad kamuolio kraštai suks daug didesnį ratą. Lietuviams suprantamesnis palyginimas: prie kuliamos mašinos sukinkytos ant dišlių poros arklių. Arklys artimesnis nuo pavarinčiaus tytelio gali paspėti žengdamas palengviau, neg toliamesnis, kurs didesnį turi apsukti ratą į tą patį laiką. Pati gi ašis, galima sakyti, nors sukasi, bet taip palengva, kad nė nepastebėt.

plaukė su draugais į kelionę. Laivas *Endurance* iš pietų Amerikos porto dastatė keliauninkus į Waddell's jures, iki tol neištyrtas. Apie pietų žemgalį randasi neištyrtas kraštas, sausžemis ledais ir sniegu klotas. Shackleton su draugais turėjo pereiti skersai visą ledų šalį (jei negalima-tai grįžti prie Waddell's jurių) ir šiais metais atvykti per Ross jures, Naują Zelandiją ir Tasmaniją namon ant laivo *Avrora*, kurs turėjo laukti keliauninkų Ross jurėje. Bet gauta dabar žinios nevisai nuoseklios, nevisai tikros, jog *Aurora* ledų pagauta nebegalėjo sulaukti Shackletono, dabar plaukia namon, o keliauninkas atvykęs į Ross pakrančius pamatys, jog reikia dar metus (ekstra) žiemavoti arti žemgalio.

Kitos žinios skelbia, buk Shackleton jau važiuojas namon. Žinoma, kad laivas *Aurora* nenuskendo, bet plaukia į Tasmaniją. Tas laivas turėjo pributi į Naują Zelandiją šiomis dienomis. Tuokart bus dažnota ir kas atsitiko su Shackletonu, ar jis perėjo žemgalį ar grįžo, ar kelyje žuvo, ar dar tebekeliauja. Dabar gi nieko ant tikros nežinoma.

Shackletono kelionė-anglų valdžios surengta, tam išleista milžiniška pinigų suma. Užtai laukta iš jos puikių mokslui pasekmių. Per karę apie kelionę ir keliauninką pamiršta. Kitais laikais laikraščiai ją būtų aprašinėję plačiausiai.

TARPTAUTINIS PARLAMENTAS.

27 balandžio Paryžiuje atsibus tarptautinis suvažiavimas atstovų nuo parlamentų kariaujančiųjų prieš vokiečius - austrijokus - turkus - bulgarus valstijų. Atvyks atstovai nuo Britanijos, Italijos, Belgijos, Serbijos, Japonijos ir net Portugalijos parlamentų. Rusijos Duma irgi bus atstovaujama. Prancūzija lygiai tose tarybose dalyvaus. Tarybos svarstys daug tarptautiškų klausimų, ypač apie prekybos santikius su vokiečiais karei pasibaigus, lygiai apie savytarpus talkininkų prekybos klausimus. Taip bus kalba apie sekančius dalykus:

Atlyginimas skriaudų nuo karės nukentėjusiems, papiginimas krasos ženklų tarpe talkininkų (dabar 2½, gal papigintų iki 1d), papiginimas gelžkelių ir jurių laivų mokėscio už pergabėnimą tavorų, įrengimas tarptautiškos patentų raštinės (išduotas patentas pripažinstas teisę vienam išradėjui dirbti bei pardavinėti dalykus, jo išrastus; kiti, patento neturi, negali panašius dalykus fabrikuoti, nors mokėtų ir galėtų padaryt tą už pigesnę kainą; patentas apsaugoja išradėjo teisės savo išradimą išnaudoti), nustatymas tarptautiško pinigų mainikavimo (dabar del to ypač kenčia Rusija, kur už rublį temokama tik du trečdalių jo vertės; taip prieš karę £10 eidavo už 94r. 80k., o dabar netolimais už 150 rublių, vadinamas rusai tratija bent trečdali) taisykles ir tt. Manoma, jog įvairių šalių parlamentų atstovai pasidarbavę tuos klausimus laimingai išriš ir tuo atneš naudą visiems talkininkams. Dabar, pavyzdžiu, delei rusų pinigų užrubežj pigumo nukentėia tiek ir Britanija, kuri turi rnsus šelpti, nes be pinigų rusai gautų vokiečiams pasiduoti, o Amerika be pinigų nenorėtų rusams siunsti amuniciją.

IŠ ŠKOTIJOS I LIETUVĄ ANT MOTOCIKLETOS.

(Aprašymas kun. J. Norbuto kelionės).

XXII—ANT „BUKSYRO“
PRIE „ŠARABANO.“

Po kiek ten laiko grįžau į Virbalių mašinos atsiimti. Atsiunčiant iš Londono spranzinos tesulaukiau vos už trijų mėnesių, kaip jau jos nebireikėjo, kada grįžau į Škotiją: taip ilgai užlaikėrusų parubežio krasa.

Virbalių koks ten vaikynas patarė nuvažiuoti į čia pat esančią fabriką, kur dirbama įvairios mašinos, esą ten sutaisys viską. Nusivažiavom. Radom tikrai pilną kiemą įvairių mašinų, tik tos mašinos nieko bendro su motociklais neturinčios, taip ir prisėjo išvažiuoti atgal be nieko, bereikalo sugaišinus laiką. O rasiť fabriko meistrams dar priminėme pasaką, kaip tulas sodietis nešęs pas ziegor-meistro apsirgusį gaidį gydyti: nes gaidys tarnavęs jam už laikrodį.

Palikęs, „mašinas“ ir lengvarodį vaikyną, dapirkęs kiek benzino ir skystos, netikusios alyvos, galutinai vėl sėdau į balną, paleidau motorą ir tariau Virbaliams sudiev. Maniau dar su šviesa pasiekti Kauną.

Plentas ant Marijampolės besas nepuikusias: Nekalbant apie Britanijos kelius, net Vokietijos plentai lygesni. Rusijos ir geriausieji keliai nelabai patogus motociklistams, kratus, duobėti. Važiavau palengva, bijodamas paiti, užsikratyti arba užvaryti į grabę bailesnes pakeleivių furmankas.

Diena buvo graži, saulėta, gamta pati užtai pasirodė man daug turtingesne, neg Vokietijoje. Čia pašaliais matėsi žemė visokios rūšies, bet net samanomis pridengti kupstyčiai išrodė lig jaukesniais, malonesniais, turtingesniais: visgi tai gruntas lietuvių-vienengio.

Nuo Virbalių iki Alvito netoli, bet geroka valandėlė praėjo, kol ištole pamačiau raudonus bažnyčios bokštus, ežerėlį ir patį kaimelį. Reginys tipiškas, Lietuvoje priprastas, bet įstabiai gražus: ištole tarsi ant kalnelio raudonų plytų dvišakis bokštas, pakeliais ir paežeriais nedidelių namelių kruvos, susispietusias apie bažnyčią, tarsi vaikučiai mažučiai šalyp numylėtos motynos.

Alvytoj stovinėti reikalo neturėjau, todėl neapsistodamas pravažiavau toliau. Kelias lig pagerėjo, palygėjo, leidau jau mašiną greičiau. Neilgai trukus pasirodė diktokas ežeras ir kaimelis Paežeriai. Tik čia netikėtai mano motoras paliovė veikęs. Ir šiaip, ir kitaip mėginau jį įjudinti, jis griežtai atsisakė tarnaut.

Neperdaug apie mašiną numanydamas paknebinėjau valandėlę ir antgalo numojau ranka. Žinojau netolimais esant Vilkaviškį, tiek tad ir bėdos tebojau.

Greitas arklys nevisad pirmiausiai savo tikslą pasiekia. Lygiai aš: nors ant greitos motorinės kumelkos buvau pralenkęs žydo šarabaną-omnibusą bei keliauninkų

vežimą, visgi neilgai trukus paliktasias dasivijo. Pamatęs mane keblame padėjime, žydelis furmonas pasisiulijo pagelbėti: patį pavėžinti ir motociklį pavesti iki Vilkaviškio.

Ne ką veikęs sėdau į ir be to prisigrudusį diližaną, įsispraudęs šiaip be taip tarp žydų ir žydelkų. Motociklį paėmėm ant „bukšyro“, kalbant lietuviškai, prikabinom prie šarabano ant ilgos virvės. Kad nedačius mano mašinai mėtytis iš šalies į šalį, vienas iš žydelių sėdęs į balną. Išpradžių jis motociklį valdė peiktinai, bet už valandėlės jau išdidžiai pajiegė valdyti tarsi senas motoristas! Mane tuotarpu žydai taip gyvai apipulė klausinėti, kad netrukau pamiršti apie savo mašiną visai, praversdamas tik pasakoti apie butus ir nebutus daiktus.

Staigiai pasigirdo atpupnojančias nuo Alvyto kitas motoristas, beveik tuo pačiu laiku kilo šarabane triukšmas, visi sumišę ėmė sprautis prie karetos langų, gargaliuodami gyvai. Pamačiau lig pasibaidžiusią furmanką lekant pro šalį, man pasirodė, kad po ją pasipainiojo mano motociklius, viskas sudužo ir subiro. Šarabanas apsistojo, mes visi ėmėm listi laukan, aš pasirengęs pamatyti savo motocikliaus griuvėsius.

Ištikrųjų pamačiau savo mašiną sveikintelę sustojusią paravyj, kur joks pavojus jai negrasino. Žydelis kurs motociklį iš balno valdė, laimei susigriebė savo laiku į šalį pasukti, taip kad pasibaidžiusioji furmanka prašvilpė pro kitą šoną, nė neužkliuvus. Bet be katastrofos neapseita.

Kokie ten motociklistai važiavę paskui, šalyp kelio stovėjusi furmanka be furmono, toji pasibaidžius, motoristas nespėjęs pro šalį prašvilpti, pasibaidė arkliui už jo užkliuvę, perbloškę ir apsistoję čia pat prie mūsų šarabano.

Nelaimė pasirodė galutinai ne taip jau didelė, kaip galėjo pasitakinti. Arkliui ir jį traukiamas vežimas apsistojo, nesumines motoristo. Tas netruko pats iš dulkių pakilti, keikdamas ir čiaudėdamas, bet įstabiai sveikintelis. Jo draugas bet kitos motocikletkos nors vijosi čia pat, visgi spėjo sustoti savo laiku. Furmankos užsižiojposjęs karčemeleje furmonas lygiai spėjo atbėgti ant riksmo. Tik ką nelaimingas pakeleivio motociklius verksmingai teberioģsojo dulkėse.

Motociklistai, tur but kokie pongaliai, patogiai skuriniai apsimpe, sportsmenai iš luoso noro ir pakankamo turto, pirmiausiai pamegino prikelti iš dulkių nelaimingą motociklį. Bet tąjį pastatyt pasisekė nepigiai. Nabagas gerokai nukentėjęs, ratas sulinkęs, sugniužęs, špykiai nutrukę, blekos ir geležgaliai sulinkę, viskas apiręs.

Rusiškoji kultura tuojau parodė savo ypatybes. Britanijoje but tikriausiai šokta užrašyti abiejų vežimų numeris, furmonų adresai ir tt. idant paskiau užvedus bylą prieš bylą. Tame atvejuje dalykas užsi-

baigė kitaip. Vežėčio vežimo furmonas nė neturėjo numerio, matyt, koks lietuvis dvaro kumetis, lietas žmogutis, vis dejavo iš to, kad dvare gaus barti už truputi pažeistus arklius. Motociklistai abudu šoko jį barti, nukentėjusį gi nesigailėjo barnį pamarginti populiariaisiais rusų keiksmiais. Podrang retkarčiais savo upą iliustravo bei ženklais rodė mostagodamas kumsčia apie sodiečio panosę, siulydamas jį „mordą“. Sodietis atsikirtinėjo be daugybės žodžių, be tiek keiksmų bei mostagavimų, užtai su daugybe dejavimų kaslink to: „ką pasakys ponas už pažeistus arklius“... Pasibaigė viskas tuo, kad sodietis nuvažiavo savais keliais, mės vėl savais, palikę motoristus vienus trustis apie nukentėjusį motociklį.

Vilkaviškis buvo netolimais, ir mės jį greitai privažiavome. Visi keliauninkai tuojau iš šarabano išsikriautę nuėjo savais keliais, o mane furmonas nuvežė į stotį, kuri nuo miestelio besanti tolokai.

Už tą viską furmonas pareikalavo 5 rublių ir nudavė neužganėdintą gavęs trirublę. Žinoma, nuo kokio žydelio but vargiai už viską gavęs virš trijų auksinų, bet aš dar galėjau pasidžiaugti, kad manyje žydelis nepažino kunigo, gal butų prisėję ir visą penkrublę išmesti.

Ant Vilkaviškio stoties prisėjo gerą valandą luktelėti, galutinai, pasvėrus, motociklį suvaryti į vagoną. Dar tą patį vakarą už trejetą rublių traukinys ir mane patį, ir mano motociklį laimingai dastatė į Kauną.

£10 UŽ ŠUNĮ.

Paisley teismas nubaudė tulą anglą ant £10 arba 30 dienų kalėjimo už tą, kad kaltininkas pagalgaliau apmušęs šunį, kurs po to padvėse ilgai pasikankinęs. Šuva buk blaškes kaltininko avis. Rasiť pabaudos išmokins žmones nebekankinti gyvulius.

AŠTRI ŽIEMA BRITANIJOS.

Škotijoje subatoj 25 ir nedėlioj 26 kovo tirštai snigo ir smarkiai pustė, taip kad ant kelių prisirinko retos tojoj šalyp pusnis, gavo apsistoti motorų, elektriškų tramvajų ir kai kur užgaišo net geležinkelų judėjimas. Pusnyse žuvo keli žmonės. Oras tikrai buvo toks, koks ir Rusijoje netankiai pasipainioja. Anglijoje panedėlyj ir utarninke (27-28) lygiai siautė bjauriausias oras. Kitais metais apie tą laiką jau budavo pavasaris gerai pasirodęs.

KINŲ PREZIDENTAS Juan Šy-Kai paskelbė paliksiąs imperatoriun. Vadinas republika vėl grįžė prie imperatoriško rėdo, tik ką imperatoriaus vietą užims ne tebygvenas eksimperatorius Manču, bet pats Juan-Šy-Kai. Iš to betgi daugelis neužganėdintų. Dalis norėtu ir ant toliau republikos, kita nenorėtu Juan Šy-Kajaus valdžios. Kol kas iki kareivi pasibaigsiant Juan-Šy-Kai pažadėjo užlaikyti republikos tvarką. Kinuose maištai prieš Juan Šy-Kajaus valdžią nemažėja, bet platinasi.

Korespondencijos.

SHOTTS—Kovo 26 turėjom susirinkimą kooperaitės klausimu. Kalbėtojais pakviesta J. Širmulis iš Glasgovo ir kitas iš Burnbanko (kas?) bet anas neatvyko. Paduota metinė apyskaita iš Shottso mažos lietuvių kriautuvelės. Toji per metus turėjus apyvartos už £450, o pelno £60, nors prie jos prigulėjo tik maža lietuvių dalelė. Lietuviams vienybės truksta, o prie vienybės daug negalimų dabar dalykų pajiegtumėm. Čia yra virš 100 vyrų, bet tų daugelis niekur nesikiša, niekuo nesirupina, o paskiau užia ant blaivininkų, kad tie viską varą savaip. Nors tų tikrų abstinentų vos pora desėtkų priskaitys. Reiktų užtai ir neblaivininkams netingėt vaikščioti ant susirinkimų. Šiek tiek gyviau dabar, kai susitvėre darbininkų katalikų sąjunga. Pradėjo kai kurie lietuviai lavintis prie skaitymų ir rašto.

Korespondentas.

Red. prierašas: Rasiť ir puiku butų lietuviams gerai susitvarkius ir įsteigus savo kooperacijas. Bet reikalinga: 1, patogus laikas; 2, tikrai geras susitvarkymas, neįsileidžiant cecilistiško raugo; 3, prityrę žmonės, kurie pagelbėtų bent pradžioj susitvarkyti.

Paskubėta galima ir „pritverti“ šimtus įstaigų, bet svarba ne „sustvėrimo“, o palaikymo. Jei lietuviai tikri, kad pajiegs dalyką davaryt iki galo, mokės ne tik sutverti, bet ir užlaikyti, tai tegul tvėria. „Išėivių Draugas“ kaip ir kožnam geram užmanymui pilnai pritaris ir rems.

STONEYBURN—26 kovo turėjom Addiewellyj pamaldas. Nors iškalno buvo pranešta ir per laikrašty „Išėivių Draugą“, ir per kolektočius, tai visgi ant pamaldų mažai kas tepribuvo. Prisidėjo čia bjaurus oras, pusnys ir šaltis, bet dar daugiau tinginys ir apsilėidimas: štai kitais kartais ir oras puikus, o pamaldas belanko retas. Negražu taip mums apsilėisti. Po pamaldų daryta Stoneyburny susirinkimas. Ant jo atėjo nemaž jau vyrų ir moterų, nors ir tai jau but galėję skaitlingiau dar susirinkti. Matėsi net kai kurie „socialistai“ nepatingėjo ateiti, bet šį kartą užsilėikė jie ramiai. Kun. Norbutas aiškino šiek tiek apie blaivystės reikalingumą paminėjo katalikų sąjungos reikalus, ant galo plačiau nurodinėjo reikalą suselpti Lietuvos nuo karės nukentėjusius. Kadangi dabar rengiama didieji išlošimai, kurie duos pelno apie 250 sv., kadangi tas pelnas skiriama Lietuvos suselpimui, tai ragino tuos lošimus paremti, pirktis bilietus sau, kitiems juos siulyti, kad daugiausiai aukų surinkus. Podraug pabriežė, kad perkantieji bilietus nepelno sau iš to lauktų, bet vadnotus noru suselpti savo tėvynę. Jog neprivalėtų skaityt už praloštus bei pralaimėtus pinigus, išleistus ant tų bilietų pirkimo, nors nieko neišloštų: auka vis paliks auka, iš kurios pasinaudos Lietuva. Antgalo susirinkusiems svečiams

tie bilietai pirkti pasiulyta. Išpirkta jų tuojau ant 3 sv. Kai kurie svečiai ėmė gausiai, net po kelius desėtkus, kiti po mažiau. Ėmė ir vyrai, ir moteris nuo galo paeiliui Buvo, žinoma, ir tokių, ką ne panorėjo arba negalėjo imti. Mačiau net kitą „socialistą“ perkant, kad ir nelab noriai. Juoko buvo, kuomet kunigas nužiurėjęs vieną jauną vyrų, ar tai išpėjęs jame „socialistą“, ar del kitko užkalbino, siulydamas bilietukus pirkti. Tas atsakė „jau pirkęs.“ Kunigas netikėdamas pašaukė perdavinėtoją klausdamas, ar daug jis pelnė nuo to vyro. Vyras gerokai sumišo ir atsakė išsisukinėdamas: pirkau, bet ne iš čia, nors ištikrųjų kitur pirkti nė neturėjo progos. Kunigas tuokart pasakė: kam, girdi, dar išsisukinėti, meluoti kitur pirkęs, kad galima trumpiau pasisakyti: nenoriu ir nepirksiu. Galutinai, vyrukas gal ir pirkto „kitur“, tai yra pas „socialistus.“ Mat, sulig tulo lietuvių iššireiskimo; „socialistai“ užmanę išleisti ant lioterijos Lapinsko ir Čerkevičiaus skuras. Ištikrųjų tai gal nevisai pritinkęs juokas. Socialistai užmanė išleisti porą naujų šlamštelėjų-brošūru, kur butų aprašyta kaž kokie „nuopelnai“ ir „gyvenimas“ mirusiųjų „socialistų“ Lapinsko ir Čerkevičiaus, lig butų „Ežys“ nepakankamai tokių „gyvenimų“ aprašęs. Bet kad ir šlamstelio pagaminimas reikalauja darbo, o negi „socialistų“ redaktoriai dirbs uždyką, tai jų apmokėjimui ir sumanyta lioterija. Kaž kokie aukautojai paaukavę kaž kokius menkniekius, o dabar pardavinėjama, ant tos intencijos bilietai po 1/ kiekvienas. Kai kurie lietuviai pirkosi net nežinodami kame dalykas, kam skiriama bus pinigai ir tt. Buvo tokie bilietai ir mūsų tarpe platinama. Katalikai stengiasi kuodaugiau aukų surinkti suselpimui suvargusios tėvynės, o „socialistai“ išleidimui naujų šlamštelėjų su aprašymais gyvenimo niekam nežinomų didvyrių iš „Ežio“ galerijos.

Parapijonas.

LONDONAS.—Sėkmadienyje 26 kovo gana skaitlingai susirinkę rišome svarbų klausymą: palikti klebą po senovei su svaigalais ar sutverti visiškai blaivą. Visa garbė už pastatymą šio klausymo priguli p. J. Oželiui, mūsų blaivinykų pirminkyui. Paaiškinęs kaip blogą intekmę daro dar svaigus klebas į mūsų kudikius, kuriuos tėvai su savimi atsiveda, kaip žemina mūsų garbę ir vardą vaidai ir šukavimai iš priežasties girtybės, kaip tokiu pasielgimu savo priaugančią jaunuomenę nuo savęs stumiame arba padrasiname prie girtybės ir pagalius kaip trukdame pažangą, negalėdami atlikti žmoniškai jokio susirinkimo, o vis delei girtų arba inkaususių, kreipės: i susirinkimą, o ypač i šalininkus svaigalų ar jie nesipriešintų sausam klebui, ar neskaldytų vienybės užvedami sau atskyrą su svaigalais klebą. Šiam klausymui nebuvo priešininkų.

ISEIVIŲ DRAUGAS

Tik pradėjus svarstyti kaip užsilai-kytų sausas klebas, nekuriu labai abejojo, kad galetu užsilaikyti be svaigalų. P. J. Sleznikas paaiškino, kad užsilaiymas klebo atsieina £2 10s kas savaitę, bet skaitliuodamas suramino, kad turint narių nors 100, kurie mokėtų po 3d kas mėnuo, ir darant tankiaus/balius, but galima galas su galu sudurti.

Išrinkta keli blaivinykai, kurie ateinantį sekmadienį pereis per visus Lietuvos rinkdami narius. Nuo šios agitacijos prigulės klebo ateitis.

Patikrinimui blaivinykų pagei-davimams, laike pat susirinkimo, pora inkanusių iš Silvertown'o vyrų pradėjo vaidus ir reikėjo per nevalią iš klebo išmesti. Vaiku-čiai persigandę pradėjo klykti, verkėti, o nevienas da gal ir prie-puolą gauti.

Bet delei teisybės turiu pažymėti, kad tuodu vyrų klebe negavo gerti, jau jiedu atėjo kleban girti.

Jo.

GLASGOW—26 kovo blaivybės svetainėje turėjom susirinkimą. Ant to nusprenta sušelpiti sergantį blaivininką J. Ramanauską iš Bellshill'o. Iš kasos skirta 1 sv., prie to gero pavyzdžio J. Galeckio paraginti surinko dar 16/. Be to nusprenta, jei būtų reikalas, tam po Velykų su-rengti vakarelių. Gali kas neaklas matyti, jog blaivininkai neapleidžia savo narių į vargą įkliuvusių. Jau ne vienas laimino tą dieną, kada prisirašė prie blaivininkų kokios kuopos.

Paukštelis.

EARLESTOWN— (Anglijoj) Kad ir geras prakilnus dalykas, bet kartais reikia daug vargo, kol ji žmonės supras, daug pasišventimo kol geriausi darbą atliksi. Štai tas pats su tais subscription tikietais. Earlestowne, kur išparduota 40 tikietų, reikėjo daug nešioti, vargti, kalbėti. Lietuviai perka mažai. Reikia siulyti anglams. Arba jei ir perka tai reikia eiti į publikus. Tulas lietuvis, kurs tenai tuos tikietus po publikus nešiojo, džiaugėsi išpardavęs vienu vakaru 33 tikietus, kad ir pragėres 4/. Tiktai gaila, kad už 4/ nepirko 8 tikietu tai jau būtų buvę 4/. Lietuvų tenai nedaug, bet ir tikietu išėjo nedaug. Kitose panašiose vietose pasisekimas buvo didesnis. Dusk renkant aukas nuo karės nukentėjusiems Earlestowno lietuviai gausiai aukavo. P.Z.

MOSSEND.— Nubūdė lietuvių už šermentis. Prieš kelius mėnesius Mossende (Waddell's Lane) pasimirė lietuviu Abraičio žmona, kaip pripažinta karštinėmis. Kadangi liga buvus labai užkrečiama, policija patarė ar paliepė nekelti budynių, tai yra negiedoti prie grabo per naktį ir šermentis atlikti skubiai. Tečiaus šokios tokios budynės laikyta. Užtai dabar netikėtai Abraitis pašaukta teisman už per žengimą įstatų kas link laidotuvių prie užkrečiama ligų. Teisėjas ant Abraičio uždėjo pabaudą £3 už budynių laikymą ir dar nurodė, buk tai tik svetimtaučiai, nežinančiam įstatus taip mažą pabauda teuzdėta, anglas, esa, būtų smarkiau baustas. Šiaip ar kitaip, lietuviams praverstų daugiau atsargumo: rečiau tereiktų pabaudas mokėti.

PASKENDO anglų laivas *Sussex*. Žuvo keli desėtkai keliauninkų. Tai vokiečių darbas.

PASKANDINTA amerikų laivas Minneapolis, žuvo keliolika keliauninkų. Daug kitų laivų (ae karinių) vokiečiai paskandino.

PALYGINKIME IR PASKA-TINKIME.

Amerikos lenkų dienraštis „Zgo-da“ praneša, kad Centralinis lenkų komitetas Chicagoj iki kovo mėn. surinkęs aukų nuo karės nukentėju-siems 170,280 dol. 60c. Iš tų pini-gų pasiunsta Lenkijon 150,570 dol.

Tęis žydų pašelpiniai komitetai Amerikoje iki šiol surinkę 3,692,750 dol. Buvusi 27 sausio „Žydų diena“ Amerikoje davusi arti 3 mil. dolerių. Aukus rinkę ir tą dieną rengę visi žydų komitetai, vi-sos jų draugijos išvien. Puiki pini-gų kruva žydų surinkta vienybėj veikiant, bet dar puikesnė žydų sutartis ir vienybė!

Amerikos lietuviai katalikai į savo „Tautos Fondą“ turi surinkę apie 35,322 dol. Toje sumoje yra 9361.50 dol. p. St. Simkaus surinktu per prakalbas.

Taip vadinamieji tautininkai į „Lietuvos Šelpimo Fondą“ surinko apie 11 tukst. dolerių ir „cicilikai“ į „Gelbėjimo Fondą“ apie 8 tukst. Iš viso tat Amerikos lietuviai su-rinko apie 55,000 dol. Tarytum nedaug.

Škotijos lietuviai surinko £719. Už baigiamus perdavinėti subscrip-tion tikietus, jei išeis 10,000 tikietu, bus £250. Tat iki apvaliai skaitlinei £1000 dar kelios dešimtis svarų truktų. Škotijos lietuviai subrus-kime. Baigkime išpirkt ir platinkime išleistus tikietus.

ANGLAI pagal St. Eloi užėmę kelius jardus vokiečių tranšėjų ir apie 200 belaisvių. Be to anglų kariūmenė pakeitė prancuzus ant dalies fronto. Dabar anglai daboja tranšėjas ant ketvirtadalio viso vakarų fronto. Prancuzai, reiškia, laiko tris čvertis, o likusią anglai.

PRANCUZAI vėl ritasi su vokie-čiais prie Verduno. Vokiečiai vis dar užpildinėja tos tvirtovės apie-linkes ir perangsti pranašauti, kas bus. Tik, matyt ir vokiečiams tiek terandasi, nes mušis dabar netaip smarkus ir su daugybe pertrukių.

Kitur svarbių permainų nepranešta.

Atsistatydino rusų karės ministe-ris Polivanov. Jo vietą užėmė Šu-vajev.

Beja, tas japonų karės laike buvo intendantų viršininku ir laike jo viršininkavimo daug intendantų suktybių atsitiko. Už tą šuvajevus laikraštijoj ne kaž kokią turi garbę. Bet Rusijai, matyt tas nekenkia mi-nisteriams.

Lietuvis Siuvėjas

Siuva pagal naujausios mados visokias vyriškas ir moteriškas drapanas.

J. Stankus,

146 Oxford St. (2 up),
Glasgow, S.S.

PAJIEŠKAU savo brolio Vinco Uckaus, kurs dabar, rodos, gyvena Škotijoj. Adr: Kaz. Uckus, 23 Alma Street, New North Road, Hoxton, London.

LIETUVIŠKAS SANDELIS ŠTUFTŲ.

Laikome ant išsirinkimo, vyrams ir moterims, sulyg naujausios mados, štuftų (ceikių).

Kadangi didžiausias lietuviškų siuvėjų užsivedimas Škotijoj, tai galime padaryt, kaip vyrams, taip ir moterims, pigiau ir geriau, kaip kitur.

Taipogi pardavinėjam auksinių ir sidabrinų laikrodėlių ir lenciugėlių ant syk užsimokėjusiems duodame nušimti.

Reikale kreipkities ant šio adreso:

L. Sarafin,
67 Oswald St., Glasgow.

„EŽYS“ VĖL BADO!

Iszejo No. 1

Turinsy to numerio:

Laiškas iš Amerikos. Detektivas jieško Tėvynės Myl. Dr. Škotijoj.

Evangelija: Moizė ir faraonas, bei išvedimas cicilistų į rojų.

PIRMA LIETUVIŲ

PANTOMIMA,

su dainomis, šokiais, juokais, žais-lais, deklamacijoms, maskaradais ir tt., užvardyta:

„NASLAITĖS SAPNAS“

I dalis „Pagiryj“

II dalis „Miesto gatvėje“.

Trejos devynerios etc, etc.

Kaina tik 3d.

„Žvirblio“ agentura: primam už-sakymus, turim pavienius „Žvir-blio“ numerius

Adr: „EŽYS“

213 Station Road,

SHOTTS, SCOTLAND

—) GERIAUSIA DOVANA (—

draugams Lietuvoje, tai tikras lie-tuvių katalikų laikraštis

—'DRAUGAS'—

Draugas paduoda inių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietu-vių gyvenimą, suteikia daug skait-yto iš visuomenės gyvenimo, poli-tikos ir literatūros ir yra geriausias draugas lietuviams darbininkams Amerikoje. Anglijoje ir Lietuvoje Rusų cenzura Draugą į Lietuvą inleidžia.

Draugas atsieina—Amerikoje, Metams \$2.00 pusei metų \$1.0: Lietuvoje: metams \$3.00, pvse-metų \$1.56

Su visokiais reikalais adresuokite „Draugas' Publishing Co. 180 West 46th St., Chicago, Ill.

DIDŽIAUSIA IRSIENIAUSIA LIETUVIŲ ISTAIGA VISOJ BRITANIJOJ

Varpo Kompanija

Laiko ant pardavimo visokius valgomus ir šiaip kitokius daiktus. Kas nori ką nors nusipirkti mel-džiame kreiptis ant žemiau padėto adreso ypatingai arba laiškui.

"VARPAS" Co.,

104-116 Main Street,
BELLSHILL, LANARKSHIRE

„Išėivių Draugo“ išleistos knygos, kurias galima gauti per „Išėivių Draugo“ agentus arba tiesiai iš Redakcijos ant žemiau padėto adreso:

"IŠ SENO DARBININKO ATMINIMŲ":

Paskutiniai metai tėvynėje. KAINA 6d.

Tai gan didelė knygutė, kurią juo tankiau skaitysi, juo arčiau pamylėsi ir daugiau grožės atrasi

"KARĖS AUKOS"

Vaizdelis iš lietuvių gyvenimo. Parašė Išėivis. KAINA 2d.

Tai gražus iš dabartinės karės apsakymelis, kurį perskaitęs nepasigailėsi išleistų 2 penų. 36 puslapiai mažo formato.

KA GERO LIETUVIAI TURI IS 'SOCIJALISTŲ' SAJUNGOS

Škotijos „socijalistų“ socijalizmas. Buvusio „socijalisto“ bal-sas. Parašė Socijalistas. KAINA 1d.

Gražiai išleista 14 puslapių knygutė, kurią su nauda perskaitysi.

'IŠEIVIŲ DRAUGAS'

Rev. Jos. Norbut

Mossend, Lanarkshire, Scotland.

Užsiprašyk sau arba savo pažinstamiems žymiausia Britanijos lietuvių laikraštį

"IŠEIVIŲ DRAUGAS"

organą Britanijos L. Kat. Darbininkų Šv. J. Sąjungos, organą B.L.K. Blaivybės Draugijos ir tt., kurs eis kas savaitę 1916 metais padidintas ir padailintas, suteiks daugiausiai žinių

IŠ KARĖS LAUKŲ,

sulik anglų, rusų ir lietuvių laikraščių. Talpins daugiausiai žinių IS LIETUVOS, vokiečių užimtos, iš gyvenimo mūsų belaisvių Vokietijoj, prie to pažadėjo siuntinėti žinias kun. A. Steponavičius iš Šveicarijos. Korespondencijos, peržvalgos, gyvi straipsniai, apy-sakos, aprašymai bus talpinama po senovei. Pasistengsim pratensti atidėtą „Svieto Perėjimą“, iš seno darbininko atminimų, šiaip jau literatūros skyrius paliks turtingu. „Išėivių Draugas“ stengsis būti prieinamiausiu, įvairiausiu ir naudingiausiu laikraščiu

Kaina metams visur 8/- (2 dol.)

Pusmečiui 4/- (1 dol.)

3 mėn. 2/- (50 ct.)

Amerikos Agentams nuolaida 50%

Adresas: LITHUANIAN WEEKLY

"IŠEIVIŲ DRAUGAS"

Mossend, Lanarkshire, Scotland

Platinkite 'DARBININKA'

"DARBININKAS" yra leidžiamas Dartininkų Sąjungos Darbininkas eina tris kartus į savaitę; utarninkais ir ketvergais—4 puslapių; subatomis—8 puslapių Darbininkas kaštuoja metams 3 dol. pusei metų 1.50 dol. Darbininkas už 1 dolerį eina per keturis mėnesius. Darbininko subatinį numerį galima užsisakyti skyrium. Metams 1.50 dol., pusei metų 75 c. Darbininkas apsiima buti lietuvių draugijoms organu

Draugijų nariams etių subatomis—8 puslapiu numeris už 1 dol. metams. Tik sąlyga,—kad visi nariai imtų laikraštį ir įmokė-tų po 1 dol. Mokesnį galima buti sumokėti ir kas pusmetis, po 50 c.

Kas iš narių tokios draugijos narėtu turėti visus tris savaitės numerius-turėtų dar primokėti metams 1:25 dol, arba išviso jam at-sieitū "DARBININKAS" 2:25 dol.

Adresas: 'Darbininkas'

242 W. Broadway

So. Boston, Mass.